

1925: verkiezingen op 1 juli

Leg uit waarom Colijn niet alleen op het affiche van zijn eigen partij staat, maar ook op die van de communistische CPH.

Politieke verhoudingen in 1925

Via de Hilversumsche Draadloze Omroep konden Nederlanders voor de eerste keer de 'draadloos rondgeseinde rede' (speech) van de leiders van de verschillende politieke partijen beluisteren. De liberalen lieten op hun bijeenkomsten ook een verkiezingsfilm zien. Niet alleen de nieuwe campagnevormen vielen op. De verkiezingen van 1925 leken vooral te draaien om Colijn, die na Kuyper de partijleider van de [ARP](#) was geworden. Op affiches van de ARP werd Colijn afgebeeld als 's Lands Stuurman. De 'grote leider' dus, de 'kapitein' die het 'schip' Nederland goed kon besturen. Hij was tenslotte de man die de tekorten op de rijksbegroting had aangepakt.

Veel mensen vonden Colijn maar niks. De gereformeerde [SGP](#) vond dat Colijns partij, de ARP, teveel toegaf aan de paus in Rome. De sociaaldemocraten en de communisten lieten weten niet achter de bezuinigingen van Colijn te staan. Het communistische affiche laat een goed doorvoede Colijn zien met de tekst 'Je kan me nog meer vertellen. Ik stem Louis de Visser'. Hiermee suggereerden ze dat de regering Colijn de lasten niet eerlijk verdeelde. De Visser vond dat de kortingen op de lonen 'broodroof' van de arbeiders waren, terwijl de zittende klasse er nauwelijks last van had. Niet alleen de ARP had last van weerstand en onrust. De katholieke [RKSP](#) kreeg last van concurrentie. Er kwam een meer vooruitstrevende katholieke partij: de Rooms-Katholieke Volkspartij ([RKVP](#)).

Colijn had niet alleen maar tegenstanders. De [Vrijheidsbond](#) was juist wel te spreken over het financiële beleid van Colijn en zocht toenadering tot de ARP in de hoop in aanmerking te kunnen komen voor regeringsdeelname. Deze flirtactie werd echter niet beantwoord.

Verkiezingen in 1925

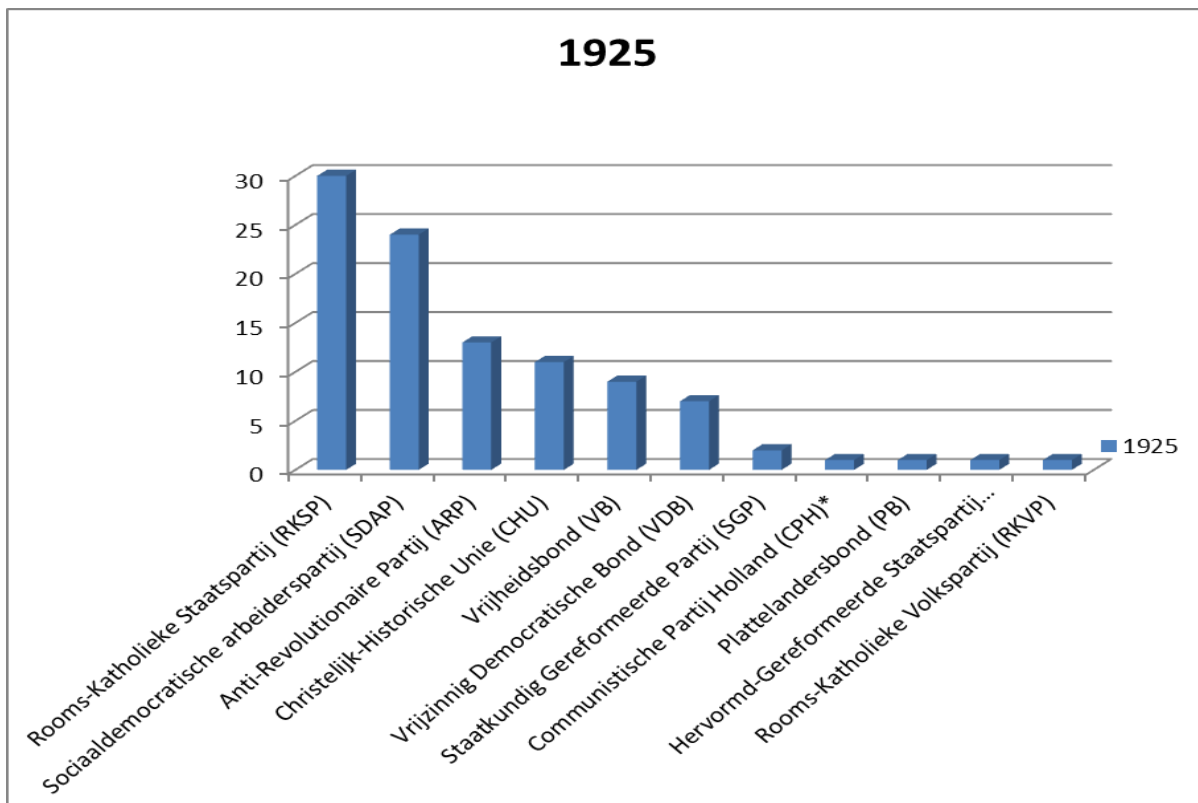
Politieke partijen waren erg bezig om zich te profileren met een eigen identiteit. Ze zetten zich tegen Colijn (en elkaar) af of betuigden juist hun steun. Zo lieten de vrijzinnig democraten van de [VDB](#) met hun verkiezingsaffiche merken dat ze zich net als de [SDAP](#) uitspraken tegen wapens en geweld: 'Geen geweld doch recht'. Voor de verkiezingsuitslag maakte het echter niet veel uit hoe partijen zich profileerden. De confessionele partijen ARP, RKSP en CHU behielden hun meerderheid. Ze gingen in totaal terug van 59 naar 54 zetels, maar dit was nog steeds genoeg om een regering te vormen. Colijn werd de premier van dit nieuwe kabinet.

Wist je dat:

- ...dit kabinet Colijn I maar een paar maanden heeft bestaan en dat De Geer van de CHU de rol van minister-president vervulde van 1926 tot 1929? De Katholieke ministers waren uit de regering gestapt toen besloten werd dat er geen

geld meer zou gaan naar diplomatie bij de Paus.

- ...De Geer en zijn kabinet eigenlijk niet meer over politiekgevoelige onderwerpen kon beslissen, omdat er geen nieuwe verkiezingen waren uitgeschreven?

* Bij de vorige verkiezingen heette CPH nog CPN.

** Opgericht in 1921.

Dit leidde tot het kabinet-Colijn I (RKSP, ARP, CHU, met in totaal 54 zetels).